

Vilkår for transportforsikring av varer (trans 02)

Gjelder fra 1.7.2023. Erstatte vilkår (trans 01) av 1.9.2020

Vilkårene er basert på Vilkår for transportforsikring av varer av 1995

Verson 2022

CEFOR form nr. 287

Kort informasjon om transportforsikring og avtalevilkår

Generelt:

Transportforsikring omfatter forsendelser av varer/gjenstander fra "A" til "B", inklusive opphold underveis som naturlig ledd i transporten. Ekstraordinær lagring kan inkluderes etter spesiell avtale. Forsikring mot krigsrisiko må avtales spesielt. Transportforsikring dekkes enten som engangsforsikring, omsetningsforsikring eller spesiell årsforsikring.

Egenandel:

Dersom ikke annet fremgår av forsikringsbeviset gjelder avtalt egenandel pr. erstatningstilfelle. Dette betyr at egenandel trekkes ved ethvert skade/tapstilfelle, inkl. ved totaltap.

Egenandel ved CIF/CIP leveringsbetingelser:

Ved utgående CIF- og CIP-forsendelser må forsikringstaker gjøre kjøper oppmerksom på egenandelen allerede ved inngåelse av salgsavtalen. Dersom spesielle forhold tilsier at selskapet må betale ut erstatning til mottaker uten fradrag av egenandel, vil denne bli belastet forsikringstaker/selger.

Avtalevilkår:

Forsikringsvilkårene er inndelt i 3 hoveddekninger:

- Alle farer - A-vilkår
- Utvidet transportulykke - B-vilkår
- Transportulykke - C-vilkår

Det vil fremgå av forsikringsbeviset hvilke av de 3 hoveddekningene som er gjort gjeldende for den aktuelle avtale.

I tillegg til ovennevnte hoveddekninger kan det tegnes forskjellige særvilkår som fremgår senere i dette dokumentet. Særvilkårene er kun medforsikret dersom dette er angitt spesielt i forsikringsbeviset. Bestemmelsene i særvilkårene kan innebære både utvidelser og begrensninger av forsikringsdekningen. Særvilkår nr. 1-7 er basert på Cefor form nr. 287. Særvilkår nr. 8 og videre er egne særvilkår for Storebrand.

For alle Deklasjons- og Omsetningsforsikringer gjelder Avtalevilkår for deklarasjonsforsikringer og omsetningsforsikringer for transport av varer.

For omsetningsforsikringer er premien basert på estimert omsetning, og det vil ikke bli foretatt justering av premie ved forfall uten særskilt avtale. Forsikringstaker skal gi Storebrand oppdatert omsetningsbeløp ved hver fornyelse av forsikringen.

Sikkerhetsforskrifter:

Sikkerhetsforskrifter kan fremgå av forsikringsbeviset og/eller forsikringsvilkårene. Jfr. vilkårenes kapittel 7.

Forord til Versjon 2022

Vilkår for transportforsikring av varer ble utgitt i oktober 1995. Cefors Vareforum gjennomgikk vilkårene (Cefor Form 261) i 2022 og fant behov for enkelte endringer og presiseringer i vilkårene og motiver for å samsvare med nyere versjoner av Forsikringsavtaleloven (FAL), sist endret 01.07.2022, og den Nordiske Sjøforsikringsplanens standardvilkår (NMIP), Versjon 2023.

I Versjon 2022 er det foretatt følgende endringer i vilkårene:

- Generelt; oppdatering av terminologi fra «selskapet» til «forsikringsforetaket», fra «tredjemann» til «tredjeperson», fra «skip» til «fartøy» o.l.,
- § 18 Unntatte farer; nye fareunntak er inntatt i nr. 12 «Cyber risiko» og nr. 13 «Smittsom sykdom»,
- § 47 Besiktelse av skade; referanse til «uavhengig tredjepart» i stedet for «oppmann»,
- § 49 Renter av erstatningen; fjerde ledd ble forenklet og endret for å samsvare med norske krone (NOK). Endringen ble gjort først og fremst på grunn av det britiske finansstilsynets beslutning om at LIBOR skal opphøre, og mangelen på en generelt akseptert erstatning,
- § 59 Lovvalg og jurisdiksjon; referanse til FAL uten spesifisering,
- Særvilkår nr. 2 «Totaltap som følge av forsinkelse (uten at varene er fysisk tapt eller skadet)»; antall dager er endret fra «30 dager» til «180 dager», felleshavari (§ 40) tap ble ekskludert fra dekningen,
- Særvilkår nr. 6 «Streik, sabotasje, terrorhandlinger o.l.»; første ledd er oppdatert på linje med § 18 og siste avsnitt med riktig referanse til FAL.

Endringene i vilkår for transportforsikring av varer er markert med uthevet tekst. Vilrårene er publisert på Cefors internettside under "Clauses".

Vilkårene og motiver er kun ment som standardtekster (illustrativt). Hverken forsikrings- selskapene eller deres kunder er forpliktet til å benytte disse vilkårene. Partene som inngår en forsikringsavtale står helt fritt til å avtale andre vilkår eller gjøre modifikasjoner i en hvilken som helst del av vilkårene.

Innholdsfortegnelse

Kapittel 1. Innledende bestemmelser	5
§ 1. Definisjoner	5
Kapittel 2. Hva forsikringen omfatter	5
§ 2. Forsikringens farefelt	5
§ 3. Alle farer - A-vilkår	5
§ 4. Utvidet transportulykke - B-vilkår	5
§ 5. Transportulykke - C-vilkår	5
§ 6. Forsikringens tapsfelt	5
§ 7. Årsakssammenheng	6
§ 8. Bevisbyrde	6
Kapittel 3. Hvem forsikringen gjelder for - Identifikasjon	6
§ 9. Hvem forsikringen gjelder for	6
§ 10. Identifikasjon	6
§ 11. Selskapets innsigelser overfor godtroende erverver av forsikringsdokumentet	6
Kapittel 4. Plikten til å gi opplysninger	6
§ 12. Forsikringstakerens opplysningsplikt	6
§ 13. Tredjepersons opplysningsplikt	7
Kapittel 5. Forsikringstiden	7
§ 14. Forsikringstidens begynnelse	7
§ 15. Forsikringstidens opphør	7
§ 16. Midlertidig opphør av forsikringen	7
Kapittel 6. Unntatte farer - Samvirke mellom flere farer	7
§ 17. Dekkslast	7
§ 18. Unntatte farer	7
§ 19. Kondens og andre temperaturinnvirkninger	8
§ 20. Samvirke mellom flere farer	8
Kapittel 7. Sikkerhetsforskrifter	8
§ 21. Alminnelige regler	8
§ 22. Uegnet transportmiddel	8
§ 23. Merking og innpakning av varer	8
§ 24. Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel	8
Kapittel 8. Redningstiltak, avbrytelse og fullførelse av transporten	9
§ 25. Sikredes plikt til å begrense tap	9
§ 26. Selskapets ansvar ved sikredes unnløstelse	9
§ 27. Oppgivelse av transporten etter krav fra selskapet	9
§ 28. Fullførelse av transporten etter krav fra selskapet	9
Kapittel 9. Forsikringsverdien	9
§ 29. Forsikringsverdien	9
§ 30. Underforsikring	9
§ 31. Overforsikring	9
Kapittel 10. Selskapets erstatningsansvar	9
§ 32. Hovedregel	9
§ 33. Ansvar utover forsikringssummen	9
§ 34. Selskapets adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen	9
§ 35. Totaltap	10
§ 36. Manko	10
§ 37. Skade	10
§ 38. Skade på eller tap av en del av et hele	10
§ 39. Redningsomkostninger	10
§ 40. Felleshavari	10
§ 41. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse	10

§ 42. Saksomkostninger	10
§ 43. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret	10
§ 44. Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser	10
Kapittel 11. Erstatningsoppgjøret	11
§ 45. Sikredes opplysningsplikt	11
§ 46. Svik	11
§ 47. Besiktelse av skade	11
§ 48. Valutakurser	11
§ 49. Renter av erstatningen	11
§ 50. Forsikringsdokumentet som legitimasjonsdokument	11
§ 51. Selskapets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning	11
§ 52. Selskapets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning	11
Kapittel 12. Dekningskrav mot tredjemann (regress)	12
§ 53. Selskapets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjemann	12
§ 54. Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet	12
§ 55. Sikredes plikt til å bistå selskapet med opplysninger og dokumenter	12
Kapittel 13. Oppsigelse	12
§ 56. Oppsigelse ved svik	12
§ 57. Oppsigelse ved uriktige opplysninger	12
§ 58. Oppsigelse som følge av sikredes handling eller unnlattelse	12
Kapittel 14. Lovvalg og jurisdiksjon	12
§ 59. Lovvalg og jurisdiksjon	12
Særvilkår	13
1. Tap på grunn av temperaturinnvirkninger (termoklausul)	13
2. Totaltap som følge av forsinkelse (uten at varene er fysisk tapt eller skadet)	13
3. Tilleggsforsikring ved prisstigning o.l. (Åpen forsikringsverdi)	13
4. Ekstraordinære losseomkostninger m.v. etter skade	13
5. Utgifter ved vrakfjerning	13
6. Streik, sabotasje, terrorhandlinger m.v.	13
7. Hel- eller delbefraktning av skip med alder 16 år eller mer	13
8. Årsforsikring av medbragt utstyr – håndverkers verktøy, instrumenter o.l.	13
9. Årsforsikring av medbragte prøvekolleksjoner	14
10. Årsforsikring av egne varer med egen bil	14
11. Egentransport	14
12. Teknisk/elektrisk/elektronisk utstyr	14
13. Dekning under opphold/lagring	14
14. Messe og kunstutstillinger m.v.	14
15. Manko (tap av hele kolli)	15
16. Biler og båter	15
17. Container	15
18. Driftstapsforsikring ved transport	15
Tillegg	16
Avtalevilkår for deklarasjonsforsikringer og omsetningsforsikringer for transport av varer	16

Gjelder fra
1. juli
2023

Innledning

“Vilkår for transportforsikring av varer” er et sett med vilkår som partene i en forsikringsavtale kan benytte for å beskytte eierens og andres økonomiske interesse i en gjenstand under transport fra et sted til et annet. En “vare” kan i vilkårenes forstand være nær sagt hva som helst: typiske handelsvarer som ledd i et salg, en maskin som flyttes fra et produksjonssted til et annet for samme bedrift, en spesialkonstruert del av et brospenn, levende oppdrettsfisk eller en travhest. Transporten kan gå til vanns, til lands eller i luften.

Skal vilkårene for transportforsikring av varer komme til anvendelse på en transport, må partene ha avtalt dette. En slik avtale vil komme til uttrykk i forsikringsbeviset (polisen). Ettersom vilkårene utgjør standardvilkår og først og fremst er skrevet for transport av ordinære handelsvarer, er det ikke gitt at de i alle henseender vil passe like godt hvis man står overfor en transport av spesialgjenstander. Ved slike transporter er det derfor viktig at både forsikringstakeren og forsikringsforetaket tenker gjennom om det er nødvendig med spesialvilkår som supplerer eller kommer i stedet for standardvilkårene.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

I disse vilkår betyr:

1. **Tap:** Økonomisk tap av enhver art, derunder totaltap, manko, skade, inntektstap omkostninger og ansvar, jfr. dog unntakene i § 6 tredje ledd.
2. **Skade:** Fysisk beskadigelse som ikke er totaltap eller manko.
3. **Transportdokument:** Konnossement eller annet dokument som gir råderett over varene under transporten.
4. **Forsikringsdokument:** Det legitimasjonsdokument som utstedes for forsikringen i forbindelse med den enkelte transport.

Kapittel 2. Hva forsikringen omfatter

§ 2. Forsikringens farefelt

For forsikringen kan det avtales ett av følgende farefelt:

1. Alle farer - “A-vilkår”, jfr. § 3.
2. Utvidet transportulykke - “B-vilkår”, jfr. § 4.
3. Transportulykke - “C-vilkår”, jfr. § 5.

Hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset, ansees forsikringen inngått på A-vilkår.

§ 3. Alle farer - A-vilkår

En forsikring på A-vilkår omfatter alle farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19.

§ 4. Utvidet transportulykke - B-vilkår

En forsikring på B-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som følger av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.
6. At varene kastes eller skylles overbord.
7. At vann fra hav, innsjø eller elv trenger inn i lager eller på oppbevaringsplass.
8. Lasting eller lossing av de forsikrede varer, dog begrenset til totaltap av hele kolli.
9. Lossing, lasting eller flytting av de forsikrede varer i nødhavn, og tyveri eller nedbør mens varene er lagret i nødhavn.

§ 5. Transportulykke - C-vilkår

En forsikring på C-vilkår omfatter følgende farer de forsikrede varer blir utsatt for, med de unntak som fremgår av §§ 17, 18 og 19:

1. At sjøtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er sunket eller kantret, eller har vært utsatt for lignende alvorlig ulykke.
2. At landtransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, velting, avsporing eller utforkjøring.
3. At lufttransportmidlet har vært utsatt for sammenstøt eller støtning, er styrtet eller har kjørt av rullebanen.
4. Brann, lynnedslag eller eksplosjon.
5. Jordskjelv, vulkanutbrudd, jord- eller snøskred eller lignende naturkatastrofer.

§ 6. Forsikringens tapsfelt

Forsikringen omfatter følgende tap:

1. Totaltap, jfr. § 35.
2. Manko, jfr. § 36.
3. Skade, jfr. § 37.

Forsikringen dekker også følgende omkostninger:

1. Redningsomkostninger, jfr. § 39.
2. Felleshavaribidrag, jfr. § 40.
3. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse, jfr. § 41.
4. Saksomkostninger, jfr. § 42.
5. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret, jfr. § 43.

Med mindre annet er særskilt avtalt, erstatter forsikringsforetaket ikke :

1. Alminnelig formuestap, herunder tidstap, konjunkturtap, markedstap, driftstap og lignende tap.
2. Ansvar som sikrede pådrar seg overfor tredjeperson.

Er forsikringen dekket på B-vilkår, jfr. § 4, eller på C-vilkår, jfr. § 5, dekker forsikringen også felleshavaribidrag (jfr. § 40) og felleshvarioppofrelse som ikke skyldes en fare som forsikringen omfatter, med mindre det dreier seg om en fare som er unntatt i §§ 17, 18 og 19.

§ 7. Årsakssammenheng

Forsikringen dekker tap som skyldes at de sikrede varer i forsikringstiden er rammet av en fare som forsikringen omfatter.

§ 8. Bevisbyrde

Sikrede har bevisbyrden for at det har lidt et tap som omfattes av forsikringen, og for tapets omfang.

Forsikringsforetaket har bevisbyrden for at et tap er forårsaket av en fare som er unntatt i vilkårene.

Kapittel 3. Hvem forsikringen gjelder for - Identifikasjon

§ 9. Hvem forsikringen gjelder for

Er det ikke angitt hvilke personers interesse forsikringen omfatter, gjelder den til fordel for forsikringstakeren og dem som fra forsikringstaker har fått overdratt eiendomsrett til eller sikkerhetsrett i varene, såfremt sikkerhetsretten er stiftet gjennom overdragelse av transportdokument for varene. Er forsikringen tegnet av selgeren uten at det fremgår av salgsavtalen med tilhørende leveringsvilkår eller av særskilt avtale at kjøperens eller andre senere eieres interesse i varene skal være omfattet av forsikringen, dekker forsikringen ikke disses interesse i varene.

Hvis forsikringstakeren ikke har eller får noen formuesinteresse i varene, ansees forsikringen, hvor ikke annet følger av forholdene, som tegnet til fordel for selgeren og dem som utleder sin rett til varene fra selger.

Er sikrede både avsender og mottaker av varene, kan sikrede ved et forsikringstilfelle velge å enten påberope seg reglene om dekning av selgerens interesse eller reglene om dekning av kjøperens interesse. Velger sikrede det siste, kan sikrede likevel ikke kreve dekket tap som nevnt i § 29 annet ledd pkt. e.

Utover det som er bestemt i første ledd, gjelder forsikringen ikke til fordel for innehaveren av panterett eller annen tinglyst sikkerhetsrett som angitt i FAL § 7-1 tredje ledd.

§ 10. Identifikasjon

Forsikringsforetaket kan overfor sikrede påberope seg at retten til erstatning for varene er gått helt eller delvis tapt som følge av handling eller unnlattelse fra:

- a) Ledende personell hos en av de sikrede med ansvar for transporten av varene.
- b) Forsikringstakeren eller tidligere eier av varene. Det er intet vilkår at vedkommende var eier da forsømmelsen fant sted, såfremt varene berodde hos eier eller hos noen som hadde dem på eiers vegne.

Ved brudd på sikkerhetsforskriftene i §§ 22, 23 eller 24, eller på en sikkerhetsforskrift som er gitt av forsikringsforetaket i medhold av § 21 og inntatt i forsikringsbeviset, kan foretaket også påberope seg handling eller unnlattelse fra andre personer som er engasjert for å forestå organiseringen av transporten.

§ 11. Forsikringsforetakets innsigelser overfor godtroende erverver av forsikringsdokumentet

Har sikrede fått det utstedte forsikringsdokumentet i hende, kan foretaket ikke gjøre gjeldende at:

1. Forsikringsavtalen senere er endret eller oppsagt.
2. Dekningen er bortfalt som følge av manglende premiebetaling.
3. Retten til erstatning helt eller delvis er gått tapt som følge av handling eller unnlattelse fra tidligere eiers side. Dette gjelder dog ikke hvor forsikringstakeren har forsømt sin opplysningsplikt, jfr. § 12.
4. Det kan motregne krav på premie eller andre krav mot forsikringstakeren i erstatningen.
5. Det tidligere har utbetalt erstatningen.

Foretaket kan likevel gjøre sine innsigelser gjeldende såfremt sikrede, da sikrede fikk forsikringsdokumentet i hende, kjente eller burde ha kjent til det forhold som ligger til grunn for innsigelsen.

Kapittel 4. Plikten til å gi opplysninger

§ 12. Forsikringstakerens opplysningsplikt

I forbindelse med inngåelsen eller eventuell fornyelse av forsikringsavtalen kan foretaket be om opplysninger om forhold som kan ha betydning for dets vurdering av risikoen. Forsikringstakeren skal gi riktige og fullstendige svar på forsikringsforetakets spørsmål. Forsikringstakeren skal også av eget tiltak gi foretaket opplysninger om særlige forhold som forsikringstaker må forstå er av vesentlig betydning for foretakets vurdering av risikoen.

Blir forsikringstakeren på noe tidspunkt klar over at det har gitt uriktige eller ufullstendige opplysninger om risikoen, skal forsikringstaker uten ugrunnet opphold melde fra til foretaket om dette.

§ 13. Tredjepersons opplysningsplikt

Omfatter forsikringen en tredjepersons interesse, og vet tredjeperson at forsikringen er eller vil bli tegnet, har tredjeperson samme opplysningsplikt som forsikringstakeren, jfr.

§ 12.

Ved tredjepersons brudd på opplysningsplikten etter første ledd, gjelder FAL § 4-2 tilsvarende.

Kapittel 5. Forsikringstiden

§ 14. Forsikringstidens begynnelse

Er selgeren forsikringstaker, begynner forsikringsforetakets ansvar å løpe når varene settes i bevegelse for direkte ombordbringelse i det transportmiddel som fører dem fra det lager eller sted som er utgangspunkt for den forsikrede transport.

Er kjøperen forsikringstaker, eller er det uttrykkelig angitt at forsikringen bare omfatter kjøperens interesse, begynner forsikringsforetakets ansvar å løpe når risikoen går over på kjøperen i henhold til salgsavtalen, eller når en forsikring tegnet av selgeren i henhold til salgsavtalen opphører.

Omfatter forsikringen bare kjøpers interesse, erstatter forsikringsforetaket også kjøperens tap ved at et transportdokument kjøper har innløst i god tro ikke inneholder opplysning om manko eller skade som varene har lidt etter det tidspunkt som er nevnt i første ledd.

§ 15. Forsikringstidens opphør

Forsikringsforetakets ansvar opphører ved det av de nedenfor nevnte tidspunkter som først inntreffer:

1. Når varene er trygt avlesset fra det transportmiddel som brakte dem til mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted.
2. Hvis varene ikke skal inntas på mottakerens lager på det oppgitte bestemmelsessted, når varene blir utlevert til mottaker eller disponeres av mottaker på annen måte.
3. Når transportøren med hjemmel i fraktavtalen har solgt varene for sikredes regning og risikoen har gått over på kjøperen.
4. Kl. 23:59:59 lokal tid den 30. dag etter den dag da lossing av varene ble avsluttet på det oppgitte bestemmelsessted.
5. Kl. 23:59:59 lokal tid den 60. dag etter lossingen av varene fra det fartøy som brakte dem til avtalt lossehavn.

§ 16. Midlertidig opphør av forsikringen

Forsikringen trer ut av kraft når varene blir oppholdt på ett sted i mer enn 15 dager på grunn av sikredes forhold. Forsikringen gjeninntreder fra det øyeblikk det settes i verk fysiske tiltak for å igangsette eller gjenoppta transporten.

Blir varene oppholdt underveis i mer enn tre måneder på ett enkelt sted, trer forsikringen ut av kraft i den overskytende oppholdstid, med mindre oppholdet skyldes:

1. Erstatningsmessig skade, tyveri eller sjørøveri.
2. Skade på andre varer som føres med transportmidlet.
3. At et transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt.
4. At havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret.

Kapittel 6. Unntatte farer - Samvirke mellom flere farer

§ 17. Dekkslast

Er varene forsikret som dekkslast og ført på dekk, svarer forsikringsforetaket ikke for:

1. Tap som følge av nedbør eller overvann.
2. Tap som skyldes smuss eller gnister som ikke forårsaker brann.
3. Tap som følge av at last forskyver seg under gange, med mindre tapet skyldes at de forsikrede varer går overbord.
4. Tap som følge av sammenblanding med eller utlekking fra den øvrige last.

Tap som nevnt i første ledd erstattes likevel hvis det skyldes brann eller eksplosjon, eller at fartøyet har støtt mot fast eller flytende gjenstand.

Blir varer som er forsikret som romslast ført på dekk, og forsikringstakeren kjente eller burde kjenne til dette, gjelder første og annet ledd tilsvarende.

Er varer transportert i lukket container, ansees de som romslast uten hensyn til om vedkommende container føres på dekk eller ikke.

§ 18. Unntatte farer

Forsikringen omfatter ikke tap som skyldes:

1. Varenes egenskaper eller deres tilstand ved forsikringstidens begynnelse.
2. Normalt svinn.
3. Protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje, terrorhandlinger o.l., med mindre det foreligger særlig avtale om dekning.
4. At varene er bestemt for et ulovlig formål, er fremstilt gjennom ulovlig virksomhet eller ved ulovlige metoder. Ulovligheten bedømmes etter de regler som ved forsikringstidens begynnelse gjaldt i eksportlandet, importlandet eller et annet land som sikrede måtte regne med at varene skulle passere.
5. Forsinkelse, med mindre det dreier seg om videreutvikling av erstatningsmessig skade under videretransport, eller det foreligger særlig avtale om dekning.

6. Krig eller krigslignende forhold, med mindre det foreligger særlig avtale om dekning.
7. Inngrep mot varene som foretas av statsmakt.
8. Oppbringelse, konfiskasjon, rekvisisjon og andre lignende inngrep mot transportmidlet, iverksatt av statsmakt.
9. Hindring av transportvirksomheten, iverksatt av statsmakt.
10. Frigjøring av atomenergi.
11. Kjemiske, biologiske, biokjemiske eller elektromagnetiske våpen.
12. Cyber risiko.
13. Smittsom sykdom.

§ 19. Kondens og andre temperaturinnvirkninger

Forsikringsforetaket svarer ikke for tap som følge av kondens eller temperatur- innvirkninger, med mindre tapet skyldes:

1. at transportmidlet eller lasten har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transportmidlet,
2. at varene er sendt med et transportmiddel eller i en container som var uegnet for transporten, jfr. likevel § 22,
3. utilstrekkelige eller sviktende beskyttelsesforanstaltninger fra transportørens side,
4. brann, lynnedslag eller eksplosjon.

Er varene fraktet eller skulle de ha vært fraktet i termoregulert transportmiddel eller container, svarer forsikringsforetaket likevel bare for tap som følge av kondens eller temperaturinnvirkninger, såfremt tapet skyldes:

1. at transportmidlet har vært utsatt for havari som nevnt i § 4 nr. 1 - 3 etter at varene er innlastet i transportmidlet eller container,
2. brann, lynnedslag eller eksplosjon,
3. at termomaskineriet har vært utsatt for havari etter at varene er innlastet i transport- midlet eller container, og som følge av dette har vært ute av drift sammenhengende i minst 6 timer.

§ 20. Samvirke mellom flere farer

Hvis tapet er forårsaket ved et samvirke mellom flere forskjellige farer, og en eller flere av disse farer ikke omfattes av forsikringen, fordeles tapet forholdsmessig over de enkelte farer etter den innflytelse hver av dem må antas å ha øvet på dets inntreden og omfang. Forsikringsforetaket svarer kun for den del av tapet som blir henført til de farer forsikringen omfatter.

Har en fare som nevnt i § 18 nr. 10 eller 11 medvirket til tapet, skal likevel hele tapet ansees forårsaket av en slik fare.

Kapittel 7. Sikkerhetsforskrifter

§ 21. Alminnelige regler

For forsikringen gjelder de sikkerhetsforskrifter som er angitt i §§ 22 til 24 og de forskrifter som ellers er gitt av forsikringsforetaket, og som fremgår av forsikringsbeviset. Ved internasjonale transporter er dessuten alle forskrifter og påbud om forholdsregler for å forebygge tap, gitt av offentlig myndighet, å anse som sikkerhetsforskrifter, idet FAL § 1-2 litra (e) er fraveket, jfr. lovens § 1-3 annet ledd litra (e).

Overtres en sikkerhetsforskrift, svarer forsikringsforetaket bare i den utstrekning det godtgjøres at tapet ikke er en følge av overtredelsen eller at overtredelsen ikke kan tilregnes sikredes uaktsomhet.

§ 22. Uegnet transportmiddel

Sikrede skal sørge for at varene sendes med et transportmiddel eller i en container som er egnet for transporten.

§ 23. Merking og innpakning av varer

Hvert enkelt kollo av varene skal tydelig angi følgende:

1. Avsenders og mottakers navn og adresse.
2. Hvilken side som er "opp" eller "ned" på kolloet.
3. Varenes farlighetsgrad, angitt med internasjonale symboler.
4. Tyngdepunktangivelser.
5. Løfteanvisninger.

Dersom varenes beskaffenhet krever det, skal hvert enkelt kollo også inneholde særskilte anvisninger om behandling av varene, f.eks. at de skal behandles spesielt varsomt, eller at de ikke skal utsettes for bestemte typer påvirkning, som fuktighet, varme, slag, støt o.l.

Merking skal skje på norsk. Ved internasjonale transporter skal varene i tillegg være merket på engelsk.

Varene skal være innpakket, emballert og sikret slik at de kan tåle normale og påregnelige transportpåkjenninger.

§ 24. Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel

For varer som fraktes i termoregulert transportmiddel gjelder i tillegg til § 23 følgende sikkerhetsforskrift:

1. Det termoregulerte transportmidlet må før varene lastes inn, ha oppnådd transport- temperaturen, og avsenderen må så vidt mulig pålegge transportøren å kontrollere temperaturen hver tredje time under transporten.
2. Varenes innlastingsstemperatur skal være i overensstemmelse med transport- temperaturen, og innlastings- og transporttemperaturen skal angis i fraktbrevet.
3. Før transporten påbegynnes, skal avsender om mulig påse at lasterommet eller containeren ikke har huller eller

er utett, at lasterrommet eller containeren er rengjort og luktfri, og at dører og pakninger er tette.

4. Varen skal stues så kompakt at utglidninger forhindres, men likevel slik at luft- sirkulasjonen, særlig under taket, ned langs dørene og retur langs gulvet, ikke blir blokkert.

Kapittel 8. Redningstiltak, avbrytelse og fullførelse av transporten

§ 25. Sikredes plikt til å begrense tap

Er det overhengende fare for at et forsikringstilfelle vil inn- treffe, eller er det inntruffet, skal sikrede gjøre det som med rimelighet kan ventes av det for å avverge eller begrense tapet. Gir forsikringsforetaket bestemte forskrifter, skal sikrede følge dem, med mindre sikrede må forstå at de er utferdiget på grunnlag av uriktige eller mangelfulle opplysninger om den faktiske situasjon.

Er forsikringstilfellet inntruffet, skal sikrede uten ugrunnet opphold melde fra til forsikringsforetaket. Sikrede skal holde foretaket underrettet om den videre utvikling, og varsle om sjøforklaring og besiktelser hvor det kan være av betydning for det å være representert.

Blir transporten oppholdt, skal sikrede uten ugrunnet opphold varsle foretaket og gjøre hva sikrede kan for å få transporten i gang igjen.

§ 26. Forsikringsforetakets ansvar ved sikredes unnlattelse

Har sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt unnlatt å oppfylle sine plikter etter § 25, svarer ikke foretaket for større tap enn det må antas at foretaket ville ha hatt å dekke, dersom plikten var blitt oppfylt.

§ 27. Oppgivelse av transporten etter krav fra forsikringsforetaket

Foretaket kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmel- sessted skal oppgis dersom videretransporten:

1. Ikke kan skje uten ekstraordinær risiko for erstatnings- messig tap av varene eller betydelig skade på dem.
2. Vil medføre urimelige meromkostninger for foretaket.
3. Ikke kan ventes fullført etter å ha blitt forsinket i minst 30 dager.

§ 28. Fullførelse av transporten etter krav fra forsikringsforetaket

Foretaket kan kreve at transporten til det fastsatte bestemmel- sessted skal fullføres, med mindre det på grunn av erstat- ningsmessig skade som varene har lidt eller må fryktes å ville lide under videretransporten, ville være uforvarslog å sende dem til bestemmelsesstedet.

Kapittel 9. Forsikringsverdien

§ 29. Forsikringsverdien

Når ikke annet er avtalt, skal forsikringsverdien ansees å være varenes markedspris på innlastingsstedet ved forsikringens begynnelse. Er varene solgt, legges fakturabeløpet til grunn ved fastsettelsen av deres markedspris.

Kommer erstatningen av varene kjøperen til gode, omfatter forsikringsverdien eventuelt i tillegg:

- a) kjøpers omkostninger i forbindelse med avsendelsen,
- b) toll og andre ordinære omkostninger ved transporten,
- c) forsikringspremie som kjøper skal betale,
- d) frakt som kjøper har betalt eller vil måtte betale,
- e) kjøpers forventede fortjeneste. Er intet annet avtalt, er for- sikringsverdien av slik for- ventet fortjeneste 10% av varenes forsikringsverdi for øvrig.

§ 30. Underforsikring

Er forsikringssummen mindre enn forsikringsverdien, skal foretaket bare erstatte en så stor del av tapet som svarer til forholdet mellom forsikringssummen og forsikringsverdien.

§ 31. Overforsikring

Er forsikringssummen større enn forsikringsverdien, skal fore- taket bare erstatte tapet inntil forsikringsverdien.

Kapittel 10. Forsikringsforetakets erstatningsansvar

§ 32. Hovedregel

Foretaket svarer inntil forsikringssummen for tap som er forår- saket ved et enkelt forsikringstilfelle.

§ 33. Ansvar utover forsikringssummen

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter foretaket:

1. Tap som nevnt i §§ 39 til 43.
2. Renter av erstatningen etter § 49.

§ 34. Foretakets adgang til å fri seg fra videre ansvar ved å utbetale forsikringssummen

Er et forsikringstilfelle inntrådt, kan foretaket fri seg fra ansvar for tap som nevnt i §§ 39 til 44 ved å gi sikrede melding om at det vil utbetale forsikringssummen, eller den del av forsikrings- summen som angår de varer som er rammet av forsikringstil- fellet. Foretaket har i dette tilfellet ingen rett til å overta varene etter § 52.

Tap som nevnt erstattes likevel utover forsikringssummen, såfremt det skyldes foranstaltninger satt i verk før sikrede fikk melding om foretakets beslutning.

§ 35. Totaltap

Totaltap foreligger når:

1. Hele varepartiet er gått til grunne.
2. Hele varepartiet er unndratt sikrede uten at det er mulighet for at sikrede vil få det igjen.
3. Transporten til det fastsatte bestemmelsessted er oppgitt overensstemmende med § 27 eller § 28.
4. Hele varepartiet er så sterkt beskadiget at minst 90 % av verdien må ansees tapt.

Ved totaltap erstatter foretaket forsikringssummen for det forsikrede vareparti, dog ikke utover dets forsikringsverdi. I erstatningen gjøres det ikke fradrag for eventuelle skader pådratt i forsikringstiden, hva enten disse omfattes av forsikringen eller ikke.

§ 36. Manko

Manko foreligger når en del av det forsikrede vareparti er gått tapt som angitt i § 35 første ledd.

Ved manko erstatter foretaket en så stor del av forsikringssummen for hele varepartiet som tilsvarende de varer som er gått tapt. § 35 annet ledd får tilsvarende anvendelse.

§ 37. Skade

Er forsikrede varer blitt skadet, kan forsikringsforetaket kreve at skaden blir utbedret mot å erstatte omkostningene ved utbedringen etter hvert som de påløper. Utbedring kan ikke kreves dersom den fører til urimelig tap eller ulempe for sikrede.

Hvis forsikringsforetaket ikke krever eller kan kreve at skaden blir utbedret eller hvis utbedringen ikke er fullstendig, erstatter foretaket så mange prosent av forsikringsverdien av de skadede varer som svarer til den endelige reduksjon av deres verdi (skadeprosenten).

Er skadeprosenten for varer bestemt for videresalg fastsatt til 50 eller høyere ved besiktelse etter § 47, kan forsikringsforetaket forlange at de skal selges og bestemme salgsmåten. Erstatningen skal i slike tilfelle settes til differansen mellom forsikringsverdien, eventuelt forsikringssummen dersom denne er lavere, og den pris som ble oppnådd ved salget. Salget må begjæres uten ugrunnet opphold etter at det foreligger endelig besiktelsesrapport. Er varene lett bedervelige, kan foretaket begjære salg uten å avvente endelig besiktelsesrapport og selv om skadeprosenten ikke overstiger 50. Foretakets rett til å begjære salg etter dette ledd er undergitt de samme begrensninger som realisasjonsretten etter § 52.

Går de skadede varer totalt tapt før utløpet av forsikringstiden, kan sikrede ikke kreve erstatning dersom:

1. et forsikringsforetak utbetaler erstatning for totaltap uten fradrag for delskaden, eller
2. totaltaptet ikke erstattes under noen forsikring.

§ 38. Skade på eller tap av en del av et hele

Ved skade på eller tap av en del av en gjenstand som består av flere deler, erstatter forsikringsforetaket bare omkostningene ved å reparere eller fornye den del som er skadet eller gått tapt. Dette gjelder selv om det er av vesentlig betydning at gjenstanden er komplett.

§ 39. Redningsomkostninger

Forsikringsforetaket erstatter sikredes redningsomkostninger i samsvar med FAL § 6-4, med mindre reglene i § 40 kommer til anvendelse. Ved internasjonal transport, herunder transport til og fra norsk kontinentalsokkel, erstatter foretaket ikke sikredes ansvar for tap påført tredjeperson.

§ 40. Felleshavari

Foretaket svarer for felleshavaribidrag som er utlignet på den forsikrede interesse hvis felleshavarihandlingen er foretatt av hensyn til de farer som forsikringer omfatter eller følger av § 6 fjerde ledd. Bidraget erstattes på grunnlag av dispasje, lovlig oppgjort etter gjeldende rettsregler eller vilkår som må ansees sedvanlige i vedkommende fart.

§ 41. Omkostninger ved sikkerhetsstillelse

Hvis sikrede i anledning av et forsikringstilfelle har måttet stille sikkerhet, kan sikrede kreve rimelige utgifter i forbindelse med dette erstattet av forsikringsforetaket.

§ 42. Saksomkostninger

Når et ansvar som omfattes av forsikringen gjøres gjeldende mot sikrede, og når sikrede gjør gjeldende dekningskrav mot tredjeperson i anledning av tap som omfattes av forsikringen, svarer forsikringsforetaket for de omkostninger som påløper, såfremt de tiltak som er truffet er godkjent av foretaket eller må ansees forsvarlige.

§ 43. Omkostninger i forbindelse med erstatningsoppgjøret

Er forsikringsforetaket ansvarlig for tapet, skal det også erstatte rimelige omkostninger ved fastsettelsen av tapet og beregningen av erstatningen. Foretaket betaler alltid utgiftene til sin egen besiktelsesperson.

§ 44. Omkostninger ved tiltak som angår flere interesser

Er det påløpt omkostninger som nevnt i §§ 39 til 43 ved tiltak som angår flere interesser, svarer forsikringsforetaket bare for den del av omkostningene som ved en forholdsmessig fordeling faller på den forsikrede interesse.

Kapittel 11. Erstatningsoppgjøret

§ 45. Sikredes opplysningsplikt

Ved erstatningsoppgjøret skal sikrede gi forsikringsforetaket de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som foretaket trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen.

Sikrede skal også søke å medvirke til at opplysninger og dokumenter som beror hos en tredjeperson, og som foretaket trenger for å beregne sitt ansvar, utleveres til foretaket.

§ 46. Svik

Gir sikrede ved skadeoppgjøret bevisst uriktige eller ufullstendige opplysninger som sikrede vet eller må forstå kan føre til at sikrede får utbetalt en erstatning sikrede ikke har krav på, mister sikrede ethvert erstatningskrav mot foretaket etter denne og andre forsikringsavtaler i anledning samme hendelse, sml. FAL § 8-1 fjerde ledd.

§ 47. Besiktelse av skade

Krever sikrede erstatning for skade eller for totaltap overensstemmende med § 35 første ledd nr. 4, skal varene, hvis det begjæres av forsikringsforetaket eller sikrede, besiktes av en representant for sikrede og en representant for foretaket i fellesskap.

Før besiktelsen skal varepartiet så vidt mulig oppdeles i grupper etter arten og omfanget av skadene. Representantene skal så vidt mulig uttale seg om den sannsynlige årsak til de enkelte skader, tidspunktet for deres inntreden, og angi hvordan skaden bør utbedres eller i hvilken grad skaden reduserer varens verdi (skadeprosenten).

Er det uenighet mellom sikredes og foretakets representanter om skadens omfang og årsak, kan partene bli enige om å tilkalle en uavhengig tredjepart. I så fall utnevnes uavhengig tredjepart av partenes representanter i fellesskap. Uavhengig tredjepart skal avgi en begrunnet uttalelse om de spørsmål som partenes representanter er enige om å forelegge til uavhengig tredjepart.

§ 48. Valutakurser

Har sikrede hatt utlegg i annen valuta enn den som forsikringssummen er fastsatt i, skal omregningen skje etter kursen på utleggsdagen. Hvis utlegget forfaller til bestemt tid, og sikrede uten rimelig grunn lar være å betale ved forfall, kan sikrede ikke kreve erstatning etter en høyere kurs enn forfallsdagens. Har sikrede etter samråd med forsikringsforetaket foretatt dekningskjøp, legges dekningskursen til grunn.

Skal selskapet erstatte omkostninger som ikke er betalt når oppgjøret finner sted, skjer omregningen etter kursen på den dag erstatningsberegningen avgis.

§ 49. Renter av erstatningen

Sikrede har krav på renter av erstatningen når det er gått to måneder etter at melding om forsikringstilfellet ble sendt til forsikringsforetaket. Skal foretaket erstatte sikredes utlegg, inntreer renteplikten tidligst to måneder etter at utlegget er gjort.

Forsømmer sikrede å gi opplysninger eller utlevere dokumenter som nevnt i § 45, har sikrede ikke krav på renter for den tid som går tapt ved dette. Det samme gjelder hvis sikrede urettmessig avviser fullt eller delvis oppgjør.

For renten gjelder ellers lov av 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. §§ 2 annet ledd og 3.

Dersom forsikringssum er avtalt i annen valuta enn norske kroner (NOK), er det valutakursen på konstateringstidspunktet for skaden eller tapet som danner grunnlaget for utbetaling.

§ 50. Forsikringsdokumentet som legitimasjonsdokument

Har forsikringsforetaket i god tro utbetalt erstatning eller foretatt andre disposisjoner over forsikringsforholdet etter å ha fått forevist forsikringsdokumentet og gitt dette påtegning om disposisjonen, kan det ikke senere gjøres gjeldende at den som foreviste forsikringsdokumentet manglet rett til å råde over forsikringsforholdet.

§ 51. Foretakets rett til å forlange forsikringsdokumentet tilbakelevert eller forevist ved utbetaling av erstatning

Foretaket kan forlange å få tilbakelevert forsikringsdokumentet før det utbetaler erstatning. Ved utbetaling av forskudd på erstatning kan foretaket forlange forsikringsdokumentet forevist til påtegning.

§ 52. Forsikringsforetakets adgang til å overta varene ved utbetaling av erstatning

Ved betaling av erstatning for totaltap eller manko trer foretaket inn i sikredes rett til de varer som er erstattet, med mindre det senest ved utbetalingen gir avkall på sin rett. § 30 får tilsvarende anvendelse.

Ved disponeringen av de varer som foretaket har overtatt retten til etter første ledd, plikter foretaket å ta tilbørlig hensyn til sikredes interesser.

Sikrede plikter å skaffe forsikringsforetaket alle dokumenter som er av betydning å ha som eier. Omkostninger som påløper i denne forbindelse, bæres av foretaket.

Kapittel 12. Dekningskrav mot tredjeperson (regress)

§ 53. Forsikringsforetakets rett til å tre inn i dekningskrav som sikrede har mot tredjeperson

Kan sikrede forlange at tredjeperson erstatter tapet, inntreer foretaket ved utbetalingen av erstatningen i sikredes rett mot tredjeperson. I forhold til speditør, transportør o.l. gjelder dette også hvor disse står som forsikringstakere.

Svarer forsikringsforetaket bare delvis for tapet, deles kravet forholdsmessig mellom foretaket og sikrede. Det samme gjelder hvis erstatning for det fulle tap ville bli betalt med et høyere beløp av tredjeperson enn av foretaket, men tredjeperson bare hefter for en andel av tapet eller hele tapsbeløpet ikke kan inndrives.

Hvis forsikringsforetakets krav utbringer et høyere nettobeløp enn det som er betalt til sikrede med tillegg av renter, tilfaller det overskytende sikrede.

§ 54. Sikredes plikt til å bevare og sikre kravet

Sikrede plikter å foreta det nødvendige for å bevare og sikre kravet inntil forsikringsforetaket selv kan vareta sine interesser. Hvis det er påkrevet, skal sikrede benytte kyndig teknisk og juridisk bistand.

Unnlater sikrede forsettlig eller grovt uaktsomt å oppfylle sine plikter etter foregående ledd, blir sikrede ansvarlig for det tap forsikringsforetaket er påført ved forsømmelsen. Ved nasjonale transporter kommer likevel begrensningene i FAL § 4-10 til anvendelse.

Forsikringsforetakets ansvar nedsettes med det beløp det blir avskåret fra å innkreve som følge av at sikrede har fraskrevet seg retten til å kreve erstatning av tredjeperson, dersom fraskrivelsen ikke kan ansees sedvanlig.

§ 55. Sikredes plikt til å bistå forsikringsforetaket med opplysninger og dokumenter

Foretaket har rett til å gjøre seg kjent med alle dokumenter og andre bevisligheter, også før det har overtatt kravet. I tilfelle av prosess mellom sikrede og tredjeperson har foretaket rett til å la seg representere ved egen prosessfullmektig.

Kapittel 13. Oppsigelse

§ 56. Oppsigelse ved svik

Er opplysningsplikten etter § 12 svikaktig forsømt, kan forsikringsforetaket si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med forsikringstakeren med øyeblikkelig virkning. Tilsvarende gjelder overfor sikrede, hvis opplysningsplikten etter § 13 er svikaktig forsømt.

Er det utvist svik etter § 46, kan foretaket si opp denne og andre forsikringsavtaler det har med sikrede med én ukes varsel.

§ 57. Oppsigelse ved uriktige opplysninger

Blir forsikringsforetaket kjent med at de opplysninger det har fått om risikoen er uriktige eller ufullstendige på noe vesentlig punkt, kan det si opp forsikringen med 14 dagers varsel.

§ 58. Oppsigelse som følge av sikredes handling eller unnløstelse

Foretaket kan si opp forsikringsavtalen med to måneders varsel dersom:

1. sikrede forsettlig har fremkalt eller forsøkt å fremkalle et forsikringstilfelle eller forårsaket et forsikringstilfelle ved grov uaktsomhet, eller
2. en sikkerhetsforskrift er overtrådt av sikrede eller noen sikrede kan identifiseres med etter § 10, og oppsigelse er rimelig.

Ved internasjonale transporter er oppsigelsesfristen etter første ledd én uke.

Kapittel 14. Lovvalg og jurisdiksjon

§ 59. Lovvalg og jurisdiksjon

For forsikringen gjelder norsk rett, herunder lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989 nr. 69, med senere endringer, med mindre annet følger av forsikringsbeviset eller disse vilkår.

Tvist vedrørende forsikringsforholdet skal avgjøres av de ordinære domstoler i den rettskrets forsikringsforetaket har sitt hovedkontor.

Særvilkår

1. Tap på grunn av temperaturinnvirkninger (termoklausul)

Forsikringen omfatter også tap på grunn av temperaturinnvirkninger eller kondens som skyldes at:

- transportmiddel eller last har vært utsatt for havari etter at varen er innlastet,
- transportmidlets eller containerens termomaskineri har vært helt eller delvis ute av drift eller feilaktig innstilt, dog ikke som følge av protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje o.l., jfr. § 18,
- varen er losset i nødhavn.

Som sikkerhetsforskrift gjelder Vilgårenes § 24: "Varer som fraktes i termoregulert transportmiddel."

2. Totaltap som følge av forsinkelse (uten at varene er fysisk tapt eller skadet)

Sikrede har krav på erstatning for totaltap etter Vilgårenes §§ 35 og 36 når en nasjonal eller en internasjonal transport er blitt forsinket med minst 180 dager som følge av tyveri, sjørøveri, skade på andre varer som føres med transportmidlet, at det transportmiddel som varene er innlastet i har vært utsatt for havari, er forsvunnet eller forlatt, eller at havner eller transportveier er blitt ødelagt eller sperret, dog ikke som følge av felleshavari (§40), protestaksjoner, opptøyer, streik o.l., jfr. Vilgårenes § 18.

3. Tilleggsforsikring ved prisstigning o.l. (Åpen forsikringsverdi)

Forsikringen omfatter den merverdi utover vanlig forsikringsverdi som varene på grunn av inntrådt prisstigning eller av andre grunner har fått for sikrede når de kommer frem til bestemmelsesstedet.

Når tilleggsverdien oppgis skal forsikringstakeren samtidig gi selskapet opplysning om de forsikringer som tidligere er tegnet på varene.

4. Ekstraordinære losseomkostninger m.v. etter skade

Forsikringen omfatter sikredes ekstraordinære omkostninger ved lossing og annen håndtering av varer som er påført erstatningsmessig tap eller skade, eller ved skade på emballasje eller annen forpakning som har til hensikt å enhetsberede varene for transport og håndtering. Dog erstatter ikke selskapet omkostninger som sikrede kan kreve erstattet i felleshavari. Selskapets ansvar etter denne bestemmelsen er i alle tilfeller begrenset til 20 % av forsikringssummen.

5. Utgifter ved vrakfjerning

Selv om forsikringssummen overskrides, erstatter forsikringsforetaket også sikredes rimelige utgifter til å bortskaffe restene av de forsikrede varer i tilfelle av erstatningsmessig totaltap eller manko, begrenset til 20 % av forsikringsverdi av varene i den angjeldende transport.

6. Streik, sabotasje, terrorhandlinger m.v.

Forsikringen omfatter tap av eller skade på varene når tapet er voldt av personer som deltar i protestaksjoner, opptøyer, streik, lockout, sabotasje, terrorhandlinger o.l., jfr. vilgårenes § 18 nr.3.

Når tap eller skade har inntruffet eller det er overhengende fare for at det vil inntreffe, kan forsikringsforetaket, for ikke påbegynte transporter, kreve at transportruten endres og/ eller at det byttes transportmiddel, eller at transporten til det oppgitte bestemmelsessted oppgis. Vilgårenes § 35 tredje ledd nr. 3 kommer ikke til anvendelse ved slike pålegg.

Tap som følge av forsinkelse erstattes ikke. Heller ikke erstattes omkostninger til lossing, lagring, vakthold og videreforsendelse med mindre de er pådratt for å avverge overhengende fare for erstatningsmessig tap etter første ledd.

Forsikringsforetaket har rett til premietillegg hvis ansvaret ikke er begynt å løpe senest syv dager etter forsikringens tegning.

For internasjonale transporter har foretaket rett til å si opp særvilkåret med syv dagers varsel. Ved transport til eller fra USA kan særvilkåret sies opp med 48 timers varsel. FAL § 3-3 er fraveket, jfr. lovens § 1-3.

7. Hel- eller delbefraktning av fartøy med alder 16 år eller mer

Forsikringen omfatter tap av eller skade på varer som fraktes ombord i hel- eller delbefraktet fartøy som er 16 år eller mer og som forsikringsforetaket skriftlig har godkjent forut for reisen. For slike transporter skal det enten avtales tilleggspremie eller fratrekkes forhøyet egenandel. Avtalt tilleggspremie og forhøyet egenandel skal fremgå av forsikringsbeviset.

8. Årsforsikring av medbragt utstyr – håndverkers verktøy, instrumenter o.l.

Forsikringen gjelder under transport innen Norden. Enkeltgjenstander med verdi over kr 100.000, - pr. gjenstand er dekket kun når gjenstandene er spesielt nevnt i forsikringsbeviset med særskilt angitt verdi.

For forsikringen gjelder vilkår Utvidet Transportulykke – B-vilkår.

I tillegg dekkes tyveri fra låst bil ved innbrudd i bil med følgende begrensninger:

- Dersom bilen ikke er utstyrt med FG-godkjent aktivisert tyverialarm er erstatningen begrenset til kr 100.000,- med mindre bilen er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).
- Tyveri av gjenstander som er oppbevart i bil slik at de er synlige utenfra omfattes ikke i noe tilfelle.

Tyveri fra tilhenger omfattes kun når tilhengeren er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje)

Særvilkår nr. 9 Årsforsikring av medbragte prøvekolleksjoner

Forsikringen gjelder under transport og under opphold i bygning innen Norden. Det forutsettes at det til enhver tid foreligger en ajourført fortegnelse over forsikringsgjenstandene. Enkeltgjenstander med verdi over kr 100.000,- pr. gjenstand er dekket kun når gjenstandene er spesielt nevnt i forsikringsbeviset med særskilt angitt verdi.

Under transport gjelder forsikringsvilkår som fremgår av forsikringsbeviset.

For forsikring tegnet på vilkår Alle farer -A-vilkår gjelder følgende begrensninger i dekningen:

Tyveri og manko omfattes ikke av forsikringen.

Dog dekkes tyveri ved innbrudd i låst bil med følgende begrensninger:

- Dersom bilen ikke er utstyrt med FG-godkjent aktivisert tyverialarm er erstatningen begrenset til kr 100.000,- med mindre bilen er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).
- Tyveri av gjenstander som er oppbevart i bil slik at de er synlige utenfra omfattes ikke i noe tilfelle.

Tyveri fra tilhenger omfattes kun når tilhengeren er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje)

Under opphold i bygning i Norden dekker forsikringen kun skade ved:

- brann,
- utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr ved brudd eller lekkasje og ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr
- tyveri ved innbrudd i låst bygning.

Særvilkår nr. 10 Årsforsikring av egne varer med egen bil

Forsikringen gjelder under lokaltransport i Norge.

For forsikringen gjelder vilkår som fremgår av forsikringsbeviset.

For forsikring tegnet på vilkår Alle farer – A-vilkår gjelder følgende begrensninger i dekningen:

Tyveri og manko omfattes ikke av forsikringen.

Dog dekkes tyveri ved innbrudd i låst bil med følgende begrensninger:

- Dersom bilen ikke er utstyrt med FG-godkjent aktivisert tyverialarm er erstatningen begrenset til kr 100.000,- med mindre bilen er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).
- Tyveri av gjenstander som er oppbevart i bil slik at de er synlige utenfra omfattes ikke i noe tilfelle.

Tyveri fra tilhenger omfattes kun når tilhengeren er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).

For teknisk/elektrisk/elektronisk-utstyr gjelder følgende særskilte begrensninger i dekningen:

Forsikringen dekker kun påviselige skader direkte påført under transporten. Tap som skyldes at utstyret ikke fungerer slik det gjorde forut for transporten, men hvor utstyret ikke er påført noen påviselig ytre fysisk skade, dekkes ikke.

Særvilkår nr. 11 Egentransport

For forsikring tegnet på vilkår Alle farer – A-vilkår gjelder følgende begrensninger i dekningen:

Tyveri og manko omfattes ikke av forsikringen.

Dog dekkes tyveri ved innbrudd i låst bil med følgende begrensninger:

- Dersom bilen ikke er utstyrt med FG-godkjent aktivisert tyverialarm er erstatningen begrenset til kr 100.000,- med mindre bilen er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).
- Tyveri av gjenstander som er oppbevart i bil slik at de er synlige utenfra omfattes ikke i noe tilfelle.

Tyveri fra tilhenger omfattes kun når tilhengeren er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).

Særvilkår nr. 12 Teknisk/elektrisk/elektronisk utstyr

Særskilt begrensning i forsikringsdekningen:

Forsikringen dekker kun påviselige skader direkte påført under transporten. Tap som skyldes at utstyret ikke fungerer slik det gjorde forut for transporten, men hvor utstyret ikke er påført noen påviselig ytre fysisk skade, dekkes ikke.

Særvilkår nr. 13 Dekning under opphold/lagring

Hvis det fremgår av forsikringsbeviset at dekning under opphold/lagring er avtalt gjelder følgende dekning:

Under opphold i bygning i Norden dekker forsikringen kun skade ved:

- brann,
- utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr ved brudd eller lekkasje og ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr
- tyveri ved innbrudd i låst bygning.

Særvilkår nr. 14 Messe og kunstutstillinger m.v.

Forsikringen gjelder under transport til/fra messen/utstillingen samt under opphold i bygning på messeområdet/utstillingsområdet.

Det forutsettes at det til enhver tid foreligger en ajourført fortegnelse over forsikringsgjenstandene.

Under transport til/fra messen/utstillingen gjelder forsikringsvilkår som fremgår av forsikringsbeviset.

For forsikring tegnet på vilkår Alle farer – A-vilkår gjelder følgende begrensninger i dekningen ved egentransport:

Tyveri og manko omfattes ikke av forsikringen.

Dog dekkes tyveri ved innbrudd i låst bil med følgende begrensninger:

- Dersom bilen ikke er utstyrt med FG-godkjent aktivisert tyverialarm er erstatningen begrenset til kr 100.000,- med mindre bilen er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).
- Tyveri av gjenstander som er oppbevart i bil slik at de er synlige utenfra omfattes ikke i noe tilfelle.

Tyveri fra tilhenger omfattes kun når tilhengeren er hensatt i låst enegarasje (ikke i fellesgarasje).

Under opphold i bygning på messeområdet/utstillingsområdet dekker forsikringen kun skade ved:

- brann,
- utstrømming av gass, vann eller annen væske fra rørledning med tilknyttet utstyr ved brudd eller lekkasje og ved oversvømmelse fra slikt tilknyttet utstyr
- tyveri ved innbrudd i låst bygning.

Dekning mot tyveri uten innbrudd og hærverk kan avtales i tillegg.

Dersom det fremgår av forsikringsbeviset at dekning mot tyveri uten innbrudd og hærverk er avtalt, gjelder følgende:

- Dekningen gjelder kun dersom det er kontinuerlig døgnvaktordning på messeområdet/utstillingsområdet.
- Erstatningen/forsikringssummen ved tyveri uten innbrudd og hærverk er begrenset til kr 25.000,- pr. gjenstand, dog maksimalt kr 100.000,- pr. messe/utstilling. Nevnte forsikringssummer for denne dekningen gjelder som førsterisiko.

Egenandel ved tyveri uten innbrudd og hærverk utgjør kr 10.000,- pr. gjenstand pr. erstatningstilfelle.

- Tap som følge av at forsikringsgjenstander blir etterglemt erstattes ikke.

Særvilkår nr. 15 Manko (tap av hele kolli)

Forsikringen er utvidet til å dekke tap av hele kolli som følge av:

- Tyveri begått under transport mens varen var i transportørens eller annen tredjemanns varetekt, eller
- At kolliet ikke kommer frem til avtalt bestemmelsessted på grunn av feil begått av transportøren eller annen tredjemann.

Særvilkår nr. 16 Biler og båter

Forsikringen gjelder ikke under kjøring på egne hjul med unntak av nødvendig kjøring i forbindelse med selve lastingen og lossingen av transportmiddelet internt på kai- og terminalområder.

Lakkskader erstattes kun ved seksjonslakkering. Småskader som riper og lignende gir etter utbedring ikke grunnlag for krav om verdiforringelse.

Uten særskilt avtale omfattes ikke:

- Ikke originalt montert ekstrautstyr
- Løsøre

- Radio/Stereo/TV o.l.

- Biler og båter ekspedert som dekkslast

Særvilkår nr. 17 Container

For forsikringen gjelder vilkår "Alle farer – A-vilkår", men forsikringen dekker ikke skade som kun har betydning for utseendet og ikke reduserer funksjonalitet og/eller bruksområde (for eksempel, men ikke begrenset til, tagging, mindre bulker, lakk/malingsskader, rust).

I tillegg gjelder følgende eksklusjon:

Forsikringen dekker ikke uforklarlig forsvinning, tap eller skade av containere, og tap som oppdages under varetelling.

Særvilkår nr. 18 Driftstapsforsikring ved transport

1. Vilkår

For forsikringen gjelder Vilkår for transportforsikring av varer av 1995, Alle farer "A-vilkår", (heretter "Vilkårene"), hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset. Ved eventuelle motstrid går disse særvilkår foran.

2. Hva forsikringen omfatter

Forsikringen omfatter driftstap som følge av skade på eller tap av varer som er erstatningsmessig etter vareforsikring tegnet i samme selskap (den erstatningsutløsende hendelse).

3. Begrensninger i forsikringen

3.1. Samtidig hindring

Driftstap som på grunn av en samtidig hindring ville ha oppstått uavhengig av den erstatningsutløsende hendelse, dekkes ikke av forsikringen.

3.2. Karenstid

Forsikringen dekker ikke driftstap de første 14 dager etter det tidspunkt selskapets ansvar begynner å løpe, hvis ikke annet fremgår av forsikringsbeviset.

4. Forsikringstiden

Selskapets ansvar etter denne forsikring begynner å løpe fra det tidspunkt den erstatningsutløsende hendelse hindrer driften, og løper for den tid driftsavbruddet varer, dog ikke utover den maksimale forsikringstid som er angitt i forsikringsbeviset.

5. Midlertidig opphør av selskapets ansvar

Inntreer en samtidig hindring, forskyves den maksimale forsikringstid som er angitt i forsikringsbeviset eller den gjenstående forsikringstid, til den samtidige hindring er opphørt.

6. Underretning til selskapet ved mulig driftstap

Selskapet skal underrettes av sikrede så snart han får kunnskap om en hendelse som kan utløse erstatning under denne forsikring.

7. Forsikringssummen

Forsikringssummen skal angis i forsikringsbeviset og fastsettes av forsikringstakeren på grunnlag av reglene for beregning av driftstapet i pkt. 8 nedenfor.

8. Erstatningsoppgjøret - beregning av driftstapet

8.1 Maksimal erstatning

Selskapet svarer inntil forsikringssummen for driftstapet. Maksimal erstatning er dog begrenset etter nedenstående regler.

8.2 Tapets størrelse

Med de begrensninger som følger av pkt. 3.2., 4 og 5, skal tapet beregnes for den tid driftsavbruddet har vart og settes til differansen mellom det resultat av driften som ville blitt oppnådd uten den erstatningsutløsende hendelse og det faktiske oppnådde resultat i den tid driftsavbruddet har vart.

8.3 Definisjon av driftsresultat

Med driftsresultat forstås brutto driftsinntekter fratrukket faste og variable driftsutgifter.

Med mindre annet er avtalt, skal lønnsomkostninger som ikke er nødvendige for redusert drift bare medtas i beregningen i den utstrekning omkostningene er pålagt ved lov.

8.4 Begrensning av tapet

Tap som helt eller delvis er eller burde vært tatt igjen umiddelbart etter driftsavbruddets opphør erstattes ikke. Med umiddelbart etter driftsavbruddets opphør forstås en periode tilsvarende halvparten av avbruddets lengde. Opphører driftsavbruddet etter utløpet av den maksimale forsikringstid (pkt. 4.), skal perioden som nevnt i annet punktum regnes fra forsikringstidens utløp.

9. Underforsikring

Klausulen om underforsikring i Vilkårenes § 30 får ikke anvendelse.

10. Beregning av foreldelsesfristen

Foreldelsesfristen for erstatningskravet begynner å løpe ved utløpet av det kalenderår da driftsavbruddet opphørte, jfr. Forsikringsavtalelovens § 8-6.

Tillegg:

Avtalevilkår for deklarasjonsforsikringer og omsetningsforsikringer for transport av varer

§ 1. Forsikringsavtalens begynnelse og opphør

Forsikringen omfatter alle forsendelser som blir påbegynt etter at forsikringsavtalen er begynt å løpe. Når en forsendelse faller inn under forsikringen, varer forsikringsforetakets ansvar for den påbegynte forsendelse inntil forsikringstiden for denne er opphørt, jfr. Vilkårenes § 15.

§ 2. Omfanget av forsikringen

Forsikringsavtalen omfatter forsendelser som faller inn under forsikringstakerens forretningsvirksomhet som angitt i forsikringsbeviset når han eier eller bærer risikoen for varene under transporten eller etter salgsvtalen er forpliktet til å tegne forsikring for den som bærer risikoen.

Forsendelser som faller inn under forsikringsavtalen kan ikke unndras forsikringsforetaket selv om varen også er forsikret annet sted.

Uten særskilt avtale omfatter forsikringsavtalen ikke:

- Transport frem til cif-havnen eller cip-stedet av varer som forsikringstakeren har kjøpt cif eller cip.
- Transport som i sin helhet er lokal.
- Lokale for- og ettertransporter hvor vedkommende hovedtransport ikke omfattes av avtalen.
- Uregistrerte postforsendelser eller andre forsendelser som finner sted uten at det er utstedt konnossement eller fraktbrev.
- Transport med hel- eller delbefraktede fartøy hvis fartøyets alder er 16 år eller mer. Med hel- eller delbefraktede fartøy menes ethvert sjøgående fartøy hvor selgeren eller kjøperen eller noen på disses vegne har inngått certeparti eller spesialavtale med bortfrakter om befraktning (leie) av hele eller deler av fartøyet. Fartøyets alder regnes fra utløpet av fartøyets opprinnelige leveringsmåned. Når opprinnelig leveringsmåned ikke kan dokumenteres, regnes alderen fra 1. januar i opprinnelig leveringsår.
- Transport med lekter eller slep av varen direkte på vann.

§ 3. Forsikrings sertifikat

Forsikringsforetaket skal på forlangende utstede et forsikrings sertifikat for hver enkelt forsendelse som omfattes av forsikringsavtalen. Foretaket er ikke forpliktet til å utlevere sertifikatet før forfalte premiemønstre er betalt.

§ 4. Spesielt for deklarasjonsforsikringer

Forsikringstakerens plikt til å anmelde forsendelser:

Forsikringstakeren skal gi foretaket oppgave over forsendelser som omfattes av forsikringsavtalen, med angivelse av varenes fulle forsikringsverdi og med opplysning om hvorvidt varer skal transporteres på dekk.

Forsikringsforetaket svarer ikke for uanmeldte forsendelser.

§ 5. Spesielt for omsetningsforsikringer - premie

Premien beregnes på grunnlag av den samlede antatte forsikringssum for de forsendelser som omfattes av forsikringsavtalen. Såfremt ikke annet er avtalt, beregnes forsikringssummen slik:

1. Inngående forsendelser:
Fakturabeløpet med tillegg av omkostninger, forsikringspremie, frakt i den utstrekning disse omkostningene ikke inngår i fakturabeløpet og 10% forventet fortjeneste.
2. Utgående forsendelser:
Fakturabeløpet med tillegg av 10 % forventet fortjeneste i de tilfeller hvor eventuell erstatning kommer kjøperen til gode (f.eks. ved salg cif eller cip).

Premien er basert på estimert omsetning, og det vil ikke bli foretatt etterregulering av premien etter utløpet av forsikringsåret uten særskilt avtale.

Ved fornyelse av forsikringen hvert år skal forsikringstakeren opplyse Storebrand om den samlede antatte forsikringssum for de forsendelser som omfattes av forsikringsavtalen for kommende forsikringsår. Forsikringssummen beregnes som angitt ovenfor såfremt annet ikke er avtalt. Dersom Storebrand ber om det, skal forsikringstaker sende Storebrand oppgave over forsikringssummen. Oppgaven skal være undertegnet av firmaets økonomiansvarlige.

Dersom det er særskilt avtalt at premien skal etterreguleres etter utløpet av forsikringsåret skal forsikringstaker sende Storebrand oppgave over forsikringssummen. Premien etterreguleres da iht. denne oppgaven. Oppgaven skal være undertegnet av firmaets økonomiansvarlige.

